

Bruxelles, 24. studenoga 2017.
(OR. en)

14821/17

COEST 324

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zajednička izjava sa sastanka na vrhu Istočnog partnerstva (Bruxelles, 24. studenoga 2017.)

Za delegacije se u Prilogu nalazi Zajednička izjava s briselskog sastanka na vrhu Istočnog partnerstva o kojoj su sudionici sastanka na vrhu postigli dogovor 24. studenoga 2017. u Bruxellesu.

Zajednička izjava sa sastanka na vrhu Istočnog partnerstva

Bruxelles, 24. studenoga 2017.

Šefovi država ili vlada i predstavnici Republike Armenije, Republike Azerbajdžana, Republike Bjelarus, Gruzije, Republike Moldove i Ukrajine te predstavnici Europske unije i šefovi država ili vlada i predstavnici njezinih država članica sastali su se u Bruxellesu 24. studenoga 2017. Sastanku na vrhu prisustvovali su i predsjednik Europskog parlamenta te predstavnici Odbora regija, Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora, Europske investicijske banke i Europske banke za obnovu i razvoj, Konferencije lokalnih i regionalnih vlasti za Istočno partnerstvo te Parlamentarne skupštine Euronesta.

1. Sudionici sastanka na vrhu ponovno potvrđuju iznimnu važnost koju pridaju Istočnom partnerstvu kao posebnoj sferi europske politike susjedstva. Ponovno potvrđuju svoju zajedničku predanost tom strateškom i ambicioznom partnerstvu, utemeljenom na zajedničkim vrijednostima, obostranim interesima i međusobnom razumijevanju, zajedničkim preuzetim obvezama i odgovornosti, diferencijaciji te uzajamnom preuzimanju odgovornosti, kojim se istočnoeuropske partnerske zemlje približavaju Europskoj uniji. Održiv i učinkovit napredak u provedbi reformi ključan je za trajan uspjeh Istočnog partnerstva.

2. Sudionici sastanka na vrhu ponovno se obvezuju na jačanje demokracije, vladavine prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda te načela i normi međunarodnog prava, koji su okosnica Istočnog partnerstva. Europska unija i dalje je predana podupiranju teritorijalne cjelovitosti, neovisnosti i suverenosti svih svojih partnera. Potpuna predanost, poštovanje i pridržavanje svrha i načela utvrđenih u Povelji UN-a, Helsinškom završnom aktu iz 1975. i Pariškoj povelji OEES-a iz 1990. ključni su za našu zajedničku viziju mirne i nepodijeljene Europe. Sudionici sastanka na vrhu ponovno potvrđuju elemente i načela sadržane u prethodnim izjavama sa sastanka na vrhu Istočnog partnerstva te ističu svoju čvrstu namjeru da nastave s ispunjavanjem obveza preuzetih na prethodnim sastancima na vrhu i u bilateralnim sporazumima.
3. U tom kontekstu ističu da su konsolidacija i promicanje zajedničkih vrijednosti i načela na koje su se obvezali ključan prioritet kojim se doprinosi razvoju osnaženih odnosa EU-a i partnera. Veze uspostavljene putem Istočnog partnerstva Europsku uniju i partnerske zemlje zajedno čine jačima i spremnijima za suočavanje sa zajedničkim izazovima. Sudionici sastanka na vrhu slažu se da su intenzivnija suradnja i sveobuhvatan politički dijalog usmjeren prema budućnosti ključni za suočavanje sa zajedničkim izazovima i postizanje zajedničkih ciljeva.
4. Sudionici ističu važnost jačanja državne, gospodarske i društvene otpornosti i u EU-u i u partnerskim zemljama, kao i ulogu Istočnog partnerstva povezanu s time u susjedstvu Europske unije, kako je istaknuto i u Globalnoj strategiji Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku te reviziji europske politike susjedstva.

5. Istočnim partnerstvom podupire se ispunjenje glavnih ciljeva globalne politike utvrđenih u UN-ovu Programu održivog razvoja do 2030., usmjerenom na dobro uređena, uspješnija i odgovornija društva, te Pariškom sporazumu o klimatskim promjenama. Sudionici sastanka na vrhu uviđaju da je nepovoljan učinak klimatskih promjena jedan od najvećih izazova našeg doba, koji iziskuje konsolidirane napore svih dionika. Potvrđuju važnost dinamičnog civilnog društva i rodne ravnopravnosti za maksimalno iskorištavanje gospodarskog i društvenog potencijala svojeg društva, poboljšanje gospodarskog razvoja i jačanje socijalne kohezije.
6. Sudionici sastanka na vrhu i dalje su duboko zabrinuti zbog neprestanih kršenja načela međunarodnog prava u mnogim dijelovima regije. Sudionici sastanka na vrhu pozivaju na ponovno ulaganje napora u promicanje mirnog smirivanja neriješenih sukoba u regiji na temelju načela i normi međunarodnog prava. Rješavanje sukoba, izgradnja povjerenja i dobrosusjedski odnosi ključni su za gospodarski i socijalni razvoj i suradnju. Sudionici sastanka na vrhu pozdravljaju napore i ojačanu ulogu EU-a u rješavanju sukoba i izgradnji povjerenja u okviru postojećih dogovorenih pregovaračkih formata i postupaka te kao potpora njima, među ostalim putem prisutnosti na terenu, ovisno o slučaju.
7. Sudionici ističu da je cilj Istočnog partnerstva izgraditi zajednički prostor u kojem vlada demokracija, blagostanje, stabilnost i povećana suradnja te koji nije usmjeren protiv nikoga. Dok povezivanje s drugim partnerima iziskuje veću uključenost te bi doprinijelo ciljevima određenih aktivnosti i općim ciljevima Istočnog partnerstva, trećim zemljama može biti omogućena suradnja na pojedinačnoj osnovi. Sudionici ponovno potvrđuju suvereno pravo svakog partnera da odabere razinu ambicije i ciljeve kojima teži u svojim odnosima s Europskom unijom.

8. Sudionici sastanka na vrhu pozdravljaju dosadašnja postignuća Istočnog partnerstva i pojačanu diferencijaciju u bilateralnim odnosima između EU-a i svake od partnerskih zemalja. Opseg i intenzitet suradnje ovise o ambicijama i potrebama EU-a i partnera, kao i o brzini i kvaliteti reformi.
9. Sudionici sastanka na vrhu pozitivno ocjenjuju stupanje na snagu sporazumâ o pridruživanju te detaljnih i sveobuhvatnih područja slobodne trgovine s Gruzijom, Republikom Moldovom i, posljednje, s Ukrajinom, do čega je došlo na temelju odluke šefova država ili vlada EU-a iz prosinca 2016.
10. U tom kontekstu sudionici sastanka na vrhu prepoznaju europske težnje i europsko opredjeljenje dotičnih partnera, kako je navedeno u sporazumima o pridruživanju. Sporazumima se omogućuju ubrzano političko pridruživanje i gospodarska integracija s Europskom unijom. Sudionici sastanka na vrhu pozdravljaju potporu EU-a u njihovoj provedbi. U tom je kontekstu, uz očuvanje uključivosti Istočnog partnerstva, vrijeme da se partneri iz programâ pridruživanja / detaljnih i sveobuhvatnih sporazuma o slobodnoj trgovini (DCFTA), prema vlastitu zahtjevu, uključe u zajedničke rasprave o napretku, mogućnostima i izazovima u vezi s reformama u okviru pridruživanja s ciljem olakšavanja potpune provedbe programâ pridruživanja / detaljnih i sveobuhvatnih sporazuma o slobodnoj trgovini.
11. Sudionici sastanka na vrhu pozdravljaju potpisivanje sveobuhvatnog i pojačanog sporazuma o partnerstvu između Europske unije i Armenije na marginama sastanka na vrhu. Sudionici pozdravljaju pozitivan napredak postignut u aktualnim pregovorima između Europske unije i Azerbajdžana o novom okvirnom sporazumu. Cijene činjenicu da je kritički angažman EU-a s Bjelarusom postao opsežniji, među ostalim u okviru koordinacijske skupine EU-a i Bjelarusa, dijaloga o ljudskim pravima i dijaloga o trgovini.

12. Sudionici sastanka na vrhu pozdravljaju pružanje neprestane potpore EU-a Istočnom partnerstvu s pomoću potpunog i ciljanog iskorištavanja Europskog instrumenta za susjedstvo, uključujući programe prekogranične suradnje, i ostalih dostupnih financijskih instrumenata. Financijska potpora EU-a svojim partnerima bit će uvjetovana konkretnim koracima u okviru reformi. Pristup EU-a utemeljen na poticajima („više za više”) i dalje će biti od koristi onim partnerima koji su najaktivniji u reformama. Planom za vanjska ulaganja pružaju se nove mogućnosti financiranja, posebno uspostavom Europskog fonda za održivi razvoj, od kojeg se očekuje učinkovita mobilizacija znatnih sredstava za ulaganja.
13. Sudionici sa zadovoljstvom očekuju daljnje povećanje dinamičnosti i učinkovitosti naše proširene i produbljene suradnje Istočnog partnerstva, s naglaskom na konkretnim koristima za građane. Podsjećaju na važnost povećanja razine javne osviještenosti o programima EU-a kojima se doprinosi tom cilju.
14. Sudionici sastanka na vrhu pozdravljaju 20 ostvarivih ciljeva za 2020. usmjerenih na postizanje konkretnih rezultata na transparentan i uključiv način, kao na i jačanje otpornosti *[kako je prikazano u Prilogu I.]*. Raduju se jačanju suradnje u okviru revidiranog multilateralnog ustrojstva Istočnog partnerstva *[kako je prikazano u Prilogu II.]* kojim će se pružiti bolja potpora političkim ciljevima Partnerstva, uključujući suradnju među partnerima. Time će se razviti pristup toj suradnji koji je u većoj mjeri cjelovit, uključiv, međusektorski te usmjeren na rezultate. Sudionici ističu ulogu ministarskih sastanaka u pružanju političkog vodstva za angažman u raznovrsnim sektorima.

15. Sudionici sastanka na vrhu naglašavaju da je dobro upravljanje na svim razinama ključno kako bi se zadobilo povjerenje građana u njihove vlade. Provedba reformi u javnoj upravi i pravosuđu, kao i borba protiv korupcije, temelj su za sve druge politike u tom pogledu te su ključne za jačanje otpornosti. Sudionici se slažu da će se unapređenjem sigurnosti ljudi, koje također ovisi o razvoju učinkovitih, odgovornih, transparentnih i demokratskih institucija, smanjiti društvena ranjivost. Sposobnost partnerskih zemalja da se odupru pritiscima s kojima se suočavaju poboljšat će se zahvaljujući suradnji i potpori EU-a u reformi sigurnosnog sektora, provedbi integriranog upravljanja granicama, suzbijanju organiziranog kriminala, trgovanja ljudima i krijumčarenja, borbi protiv nezakonitih migracija, rješavanju hibridnih prijetnji, borbi protiv terorizma i nasilnog ekstremizma, među ostalim putem međureligijskog i međukulturnog dijaloga, sprečavanju radikalizacije, poboljšanju kibersigurnosti i suzbijanju kiberkriminaliteta te unapređenju sustava sprečavanja katastrofa, odgovora na njih i upravljanja krizama. Sudionici sastanka na vrhu složili su se oko važnosti učinkovite suradnje između zainteresiranih partnerskih zemalja i odgovarajućih tijela EU-a u suočavanju s navedenim izazovima. Sudionici sastanka na vrhu ističu važnost poboljšanja, prema potrebi, dijaloga o sigurnosti i suradnje u području ZSOP-a te s tim u vezi pozdravljaju vrijedan doprinos partnera misijama i operacijama EU-a.

16. Sudionici sastanka na vrhu smatraju da su gospodarski i društveni razvoj te potpora procesima preobrazbe u središtu zajedničkog ostvarivanja stabilnosti i otpornosti u europskom susjedstvu. Razradom pouzdane gospodarske politike i regulatornih okvira, među ostalim s pomoću poticajnih nastojanja Europske unije i međunarodnih financijskih institucija, pomoći će se u stvaranju pogodnog okruženja za razvoj konkurentnih, zelenih i digitaliziranih gospodarstava usmjerenih na inovacije te za privlačenje ulaganja, stvaranje radnih mjesta, promicanje uključivog održivog rasta i povećanje trgovine s EU-om te među partnerskim zemljama, među ostalim s ciljem poboljšanja napora partnera usmjerenih na potpuno iskorištavanje područja slobodne trgovine. U tom pogledu pozdravljaju rezultate Četvrtog poslovnog foruma Istočnog partnerstva održanoga u listopadu 2017. u Tallinnu. Iznimno važnu ulogu imat će promicanje malih i srednjih poduzeća, među ostalim olakšavanjem njihova pristupa pozajmljivanju u lokalnoj valuti, kao i podupiranje boljeg pristupa brzom širokopojasnom internetu te ostvarenje napretka u pogledu smanjenja tarifa za roaming među partnerskim zemljama te po mogućnosti, u kasnijoj fazi, u odnosu na EU. U tom se pogledu sudionici sastanka na vrhu slažu da će surađivati u području usklađivanja digitalnih tržišta kako bi se prednosti jedinstvenog digitalnog tržišta prenijele i na partnerske zemlje.

17. S obzirom na važnost povezanosti sudionici dijele mišljenje da se boljim i sigurnijim prometnim vezama pružaju nove mogućnosti za razvoj te omogućuju bliža komunikacija i razmjene između Europske unije i partnerskih zemalja, kao i među samim partnerima. Oslanjajući se na pozitivan učinak sporazumâ o zajedničkom zračnom prostoru s Gruzijom i Republikom Moldovom, sudionici sastanka na vrhu podsjećaju na važnost sklapanja sporazuma o zajedničkom zračnom prostoru s Ukrajinom što je prije moguće te izražavaju potporu za brz dovršetak pregovora o takvim sporazumima s Armenijom i Azerbajdžanom. Pridaju važnost intermodalnosti i interoperabilnosti prometnih veza i poboljšanim vezama s mrežom TEN-T u području svih vrsta prijevoza te pozdravljaju potpisivanje sporazumâ na visokoj razini između EU-a i partnerskih zemalja kojima se definiraju indikativni zemljovidni na osnovnim mrežama. Sudionici sastanka na vrhu prepoznaju važnost sigurne, održive i cjenovno pristupačne energije za sve i napominju važnost sigurnosti opskrbe i diversifikacije izvora energije, dobavljača i ruta te ističu potrebu djelovanja u duhu solidarnosti i uključenosti u tu svrhu. Dobrodošla je aktivna suradnja s partnerskim zemljama u uspostavi europske energetske unije. Predani su jačanju energetske sigurnosti putem međusobnih povezanosti i održive uporabe izvora energije, uključujući poboljšanu energetska učinkovitost i korištenje obnovljivim izvorima energije, kao i smanjenju ovisnosti te jačanju otpornosti. Sudionici također ističu da se najviši međunarodni standardi nuklearne sigurnosti i zaštite okoliša moraju propisno poštovati.
- Sudionici sastanka na vrhu naglašavaju svoju predanost prijelazu na zelenija, učinkovitija i održiva gospodarstva te pojačanim naporima za prilagodbu klimatskim promjenama i ublažavanje njihovih posljedica, kao i suočavanju s okolišnim izazovima. Pravodobna provedba multilateralnih sporazuma i sveobuhvatnih reformi u tim je područjima i dalje ključna.

18. Društva se međusobno približavaju zahvaljujući međuljudskim kontaktima, među ostalim putem razmjena u području obrazovanja, mladih, kulture i znanosti, kao i mobilnosti. Sudionici sastanka na vrhu pozdravljaju učinkovitu provedbu bezviznih režima za Republiku Moldovu, Gruziju i Ukrajinu. Sa zanimanjem očekuju jačanje suradnje i daljnji napredak u području mobilnosti u sigurnom i dobro uređenom okruženju, kao i razmatranje, u dogledno vrijeme, otvaranja dijaloga o liberalizaciji viznog režima s Armenijom ako se ispune uvjeti za sigurnu mobilnost kojom se dobro upravlja, među ostalim učinkovitom provedbom sporazumâ o pojednostavnjenju izdavanja viza i ponovnom prihvatu između stranaka. Sudionici sa zanimanjem očekuju intenzivniju suradnju sa svim partnerima u modernizaciji obrazovnih, istraživačkih i inovacijskih sustava te poboljšanje njihove uspješnosti u pogledu kvalitete i konkurentnosti, uz osiguravanje poštovanja prava koja već ostvaruju pripadnici nacionalnih manjina, kako je utvrđeno konvencijama i povezanim protokolima UN-a i Vijeća Europe, kao i nediskriminacije pripadnika manjina i poštovanja različitosti te potpunog uzimanja u obzir stručnosti tijelâ Vijeća Europe pri reformiranju tih sustava. Poseban naglasak bit će stavljen na potporu i osnaživanje mladih generacija, kako je istaknuto na Trećem forumu mladih Istočnog partnerstva u lipnju 2017. u Varšavi, posebno u smislu razvoja njihovih vještina, građanskog angažmana i solidarnosti, unaprjeđivanja akademske mobilnosti te poticanja njihove zapošljivosti i poduzetničkog duha s pomoću sveobuhvatnog okvira politike za mlade i paketa za mlade koje je predstavio EU.

19. Sudionici sastanka na vrhu naglašavaju važnu ulogu koju dobro uređeno medijsko okruženje i sloboda govora imaju u demokratskom, otpornom i uspješnom društvu. Prepoznaju potrebu za pojačanom potporom nezavisnim medijima, medijskoj profesionalnosti i medijskoj pismenosti diljem Istočnog partnerstva. Slažu se i u pogledu potrebe za daljnjim jačanjem napora u pogledu strateške komunikacije i za radom na promicanju vidljivosti suradnje između EU-a i zemalja Istočnog partnerstva, kao i za podizanjem razine svijesti javnosti i otkrivanjem dezinformacija. U tom pogledu pozdravljaju doprinos Druge konferencije medija Istočnog partnerstva u rujnu 2017. u Kijevu.
20. Sudionici sastanka na vrhu ponovno potvrđuju da je za Istočno partnerstvo važan uključiv angažman svih dijelova društva. Predani su jačanju jednakosti između muškaraca i žena te promicanju osnaživanja žena, kako je utvrđeno akcijskim planom EU-a za ravnopravnost spolova. Suradnja s civilnim društvom, među ostalim putem Foruma civilnog društva Istočnog partnerstva, i snažnije dopiranje do lokalnih organizacija civilnog društva i socijalnih partnera, kao i ciljana potpora upućena njima, i dalje su sastavni dio ovog Partnerstva, kako je istaknuto na Konferenciji civilnog društva Istočnog partnerstva u listopadu 2017. u Tallinnu. Pozdravljaju ulogu koju lokalne i regionalne vlasti imaju u okviru Konferencije lokalnih i regionalnih vlasti za Istočno partnerstvo (CORLEAP) u pogledu postizanja napretka u radu na ciljevima Partnerstva na razini upravljanja najbližoj ljudima. Sudionici sastanka na vrhu potiču bližu međuparlamentarnu suradnju, dijalog i promicanje razmjena mišljenja u okviru Parlamentarne skupštine Euronesta, priznajući u tom kontekstu ad hoc radnu skupinu za sporazume o pridruživanju koju je uspostavilo njezino predsjedništvo.
21. Sudionici sastanka na vrhu sa zanimanjem očekuju sljedeći sastanak na vrhu Istočnog partnerstva predviđen u 2019., na kojem planiraju preispitati provedbu ostvarivih ciljeva Istočnog partnerstva i pružiti smjernice za daljnje jačanje suradnje u okviru Istočnog partnerstva.

Prilog I. – 20 ostvarivih ciljeva za 2020.

Konkretni rezultati za naše građane u središtu su našeg angažmana u okviru Istočnog partnerstva. U skladu s četirima prioritetima dogovorenima na sastanku na vrhu Istočnog partnerstva u Rigi 2015. utvrđeno je 20 ključnih područja s ciljevima za 2020. Odabir konkretnih ostvarivih ciljeva proveden je s ciljem jačanja naše zajedničke otpornosti.

20 ostvarivih ciljeva za 2020. zamišljeni su kao radni instrument osmišljen na uključiv način sa svim dionicima. S pomoću pojednostavnjene strukture za multilateralnu suradnju u okviru Istočnog partnerstva redovito i izbliza pratit će se provedba dogovorenih ostvarivih ciljeva na sveobuhvatan i sustavan način usmjeren na rezultate, osiguravajući zajedničku odgovornost i zajedničku predanost te komplementarnost s bilateralnim prioritetima.

Međusektorski ostvarivi ciljevi

1. Dinamično civilno društvo ključno je za demokratski temelj društva, transparentno javno upravljanje, razvoj privatnog sektora, uključiv i održiv gospodarski rast, zaštitu okoliša, socijalne inovacije, mobilnost i međuljudske kontakte. Civilno društvo, kao pokretač reformi i promicatelj odgovornosti, nezaobilazan je partner vlade. Osnaženom tehničkom stručnošću i upravljačkim kapacitetima organizacija civilnog društva, uključujući socijalne partnere, u partnerskim zemljama povećat će se vrijednost političkog dijaloga i postupka donošenja odluka usmjerenog na rezultate.

2. Rodnom ravnopravnošću i nediskriminacijom partnerskim zemljama omogućit će se da u potpunosti iskoriste gospodarski i društveni potencijal unutar svojeg društva. Nastavit će se s radom na tome da se u potpunosti dopre do društava u partnerskim zemljama u skladu s Akcijskim planom EU-a za ravnopravnost spolova za 2016. – 2020. i Konvencijom o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena te načelima nediskriminacije. EU će poduprijeti donošenje mjerodavnog zakonodavstva te uspostavu i jačanje učinkovitih tijela za ravnopravnost. Programom „Žene u poslovnom svijetu” potaknut će se gospodarski izgledi za poduzetnice.
3. Ojačanom, jasnijom i prilagođenom strateškom komunikacijom, među ostalim s pomoću aktivnosti radne skupine Stratcom EAST, doći će do boljeg razumijevanja Europske unije među građanima istočnog susjedstva, kao i boljeg razumijevanja partnerskih zemalja i Istočnog partnerstva među građanima EU-a. Potporom medijskom pluralizmu i neovisnosti medija u partnerskim zemljama i dalje će se poboljšavati odgovornost, kao i otpornost na dezinformacije.

Gospodarski razvoj i tržišne prilike

4. Potencijal rasta malih i srednjih poduzeća (MSP-i) u partnerskim zemljama moći će se razvijati s pomoću programa EU4Business, odgovarajućih nacionalnih programa potpore te poboljšanja okruženja za djelovanje MSP-â u partnerskim zemljama. Institucionalizacijom javno-privatnog dijaloga, potporom organizacijama za potporu poslovanju usmjerenima za klijente i uspostavom nove regionalne gospodarsko-diplomatske mreže za povećanu trgovinu i promicanje ulaganja u istočnom susjedstvu dodatno će se ojačati potencijal za održiv gospodarski rast.

5. Razmotrit će se nedostaci u pristupu financiranju i financijskoj infrastrukturi kako bi se učinkovito ostvario održiv gospodarski razvoj i preobrazba. Podupirat će se produbljivanje i proširenje tržišta kapitala, među ostalim putem probnih programa za reforme tržišta kapitala. Potpora će se pružiti registrima kredita i alternativnim izvorima financiranja za olakšavanje ulaganja i povećanje izvoza. Tim će se reformama potaknuti povećanje davanja zajmova u domaćoj valuti u bliskoj suradnji s međunarodnim financijskim institucijama.
6. Nove mogućnosti zapošljavanja na lokalnoj i regionalnoj razini podupirat će se provedbom programâ EU-a usmjerenih na diversifikaciju gospodarske aktivnosti i smanjenje nejednakosti, posebno među mladim građanima. Novom inicijativom „Gradonačelnici za gospodarski rast” pomoći će se u aktiviranju lokalnih vlasti kako bi se provele pametne strategije lokalnog gospodarskog razvoja. Provedbom projekata za regionalni razvoj, među ostalim u području poljoprivrede, dodatno će se pomoći u ostvarenju tih ciljeva.
7. Usklađivanje digitalnih tržišta među partnerskim zemljama te između njih i EU-a poticat će se u okviru inicijative EU4Digital kako bi se uklonile postojeće prepreke i barijere paneuropskih internetskih usluga za građane, javne uprave i poduzeća. U tom kontekstu suradnja će biti usmjerena na podupiranje partnerskih zemalja u jačanju neovisnosti nacionalnih telekomunikacijskih regulatora, usklađivanje dodjele radiofrekvencijskog spektra i cijena roaminga, provedbu nacionalnih strategija za razvoj širokopojasnog pristupa, kibersigurnost, digitalne inovacije, interoperabilne usluge e-zdravstva i digitalne vještine te probnu fazu prekograničnih e-potpisa, elektroničku trgovinu i digitalne prometne koridore.

8. Potpora će biti pružena trgovini između EU-a i partnerskih zemalja, kao i trgovini među partnerskim zemljama, među ostalim putem provedbe detaljnih i sveobuhvatnih područja slobodne trgovine za tri dotična partnera, to jest Gruziju, Republiku Moldovu i Ukrajinu. EU će diferenciranim pristupom nastaviti zajednički sa svakom od partnerskih zemalja, uključujući Armeniju, Azerbajdžan i Bjelarus, raspravljati o privlačnim i realističnim opcijama za jačanje uzajamne trgovine i poticanje ulaganja kako bi se odrazili zajednički interesi, reformirana politika ulaganja u području zaštite ulaganja, kao i međunarodna trgovinska pravila i međunarodni standardi povezani s trgovinom, među ostalim u području intelektualnog vlasništva, te kako bi se doprinijelo modernizaciji i diversifikaciji gospodarstva.

Jačanje institucija i dobro upravljanje

9. Mehanizmi vladavine prava i borbe protiv korupcije bit će poboljšani podupiranjem uspostave i daljnjeg razvoja održivih struktura za sprečavanje i borbu protiv korupcije, jačanje transparentnosti i borbu protiv pranja novca. U tom će se kontekstu nastaviti s radom na učinkovitim sustavima prijave imovine i sukoba interesa s lako pretraživim bazama podataka, mjerama usmjerenima na provedbu primjenjivih međunarodnih preporuka o financiranju političkih stranaka, neovisnosti tijela za borbu protiv korupcije, razvoju pravnog okvira i mehanizmima za povrat imovine i upravljanje njome te učinkovitim alatima za financijske istrage.

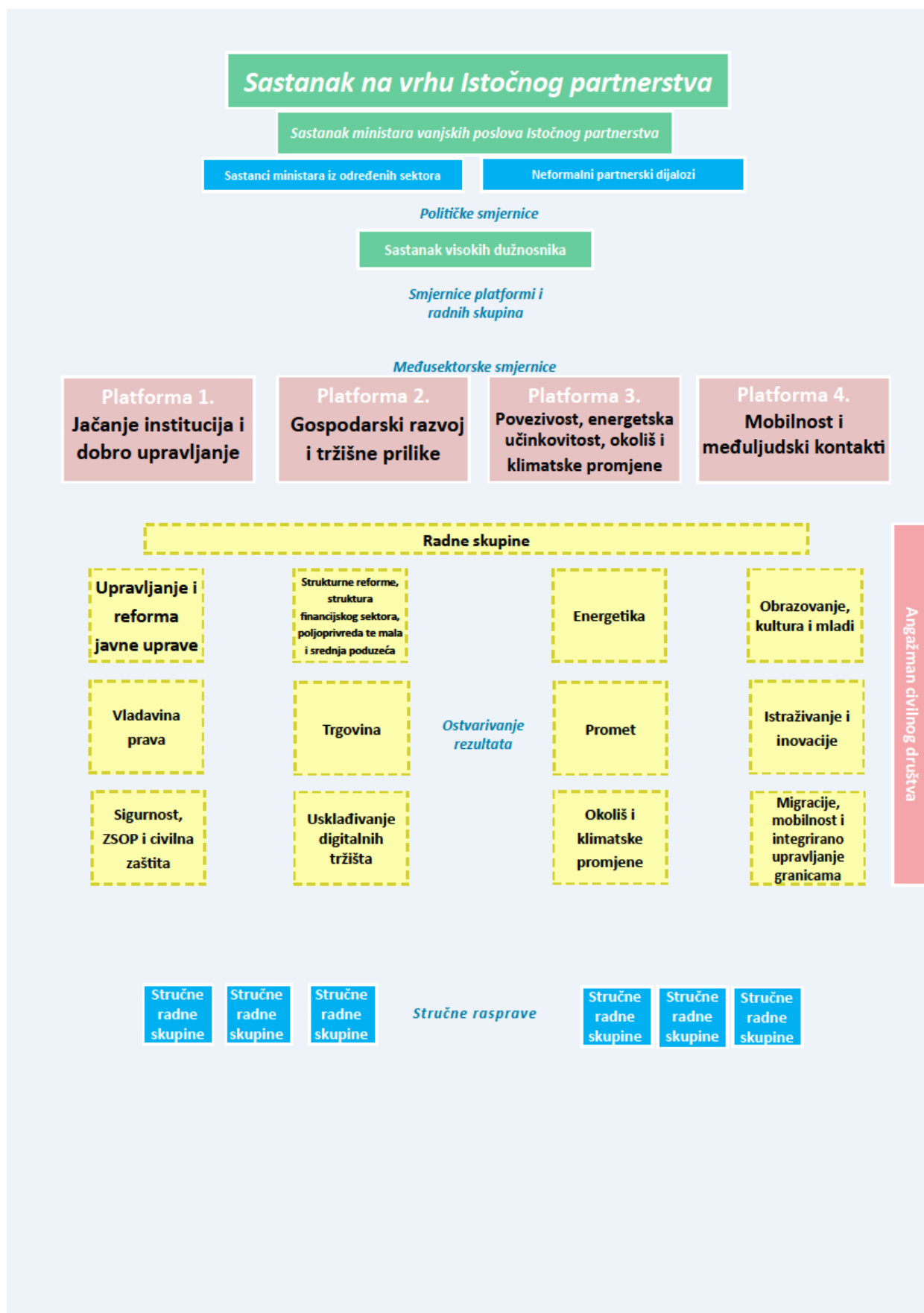
10. Ključnu će ulogu imati provedba glavnih reformi u skladu s europskim standardima neovisnosti, nepristranosti, učinkovitosti i odgovornosti pravosuđa, uključujući uspostavu odgovarajućih elektroničkih alata, primjerice za dodjelu predmeta prema nepristranim i unaprijed utvrđenim kriterijima. Postizanjem rezultata u pogledu transparentnog zapošljavanja i promicanja sudaca na temelju zasluga, prijavljenih disciplinarnih predmeta, poboljšanog pristupa pravosuđu, sveobuhvatnog i učinkovitog osposobljavanja sudstva, znatnog smanjenja broja neriješenih građanskih i kaznenih predmeta i poboljšanog izvršavanja sudskih presuda, mjereno prema dogovorenom nizu pokazatelja, doprinijet će se zadobivanju povjerenja javnosti u državne institucije.
11. Provedba reformi javne uprave u skladu s međunarodnim načelima radi uspostave stručne, depolitizirane, odgovorne i etične javne uprave bit će ključna. Napredak u tom području bit će vidljiv na temelju strategija na nacionalnoj razini u skladu s međunarodnim načelima, poboljšanog zakonodavstva o državnoj službi, javnog pristupa informacijama, pristupačnih i uslužnih uprava, pojačanog nadzora nad proračunom i poboljšanog institucijskog okvira za službenu statistiku. Ispitat će se mogućnost programa za stručnu praksu državnih službenika.
12. Snažnijom suradnjom u području sigurnosti i upravljanja rizicima od katastrofa partnerima će se pomoći da budu spremniji odgovoriti na krize i katastrofe. Pružanjem podrške, među ostalim za izgradnju kapaciteta s ciljem borbe protiv organiziranog kriminala, partneri će biti otporniji na hibridne prijetnje, uključujući kibersigurnost i ublažavanje kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih rizika ili rizika kaznenog, slučajnog ili prirodnog podrijetla. Jačanjem dijaloga o sigurnosti te praktične suradnje u području ZSOP-a, među ostalim poboljšanjem mogućnosti osposobljavanja i izgradnjom kapaciteta u području zajedničke sigurnosne i obrambene politike / zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZSOP/ZVSP) poduprijet će se doprinosi partnerskih zemalja europskim civilnim i vojnim misijama i operacijama.

13. Napredak u proširenju osnovne transeuropske prometne (TEN-T) mreže, uključujući ceste, željeznice, luke i zračne luke te unutarnje plovne putove, aktivno će se podupirati slijedeći dugoročni akcijski plan ulaganja s ciljem dovršetka mreže TEN-T do 2030. Provedbom traženih veza na proširenoj osnovnoj mreži i uklanjanjem uskih grla u logističkom lancu, među ostalim poboljšanjem učinkovitosti postojećih prometnih mreža, olakšat će se prometna komunikacija, čime se podupiru gospodarske razmjene. Učinkovitijim postupcima za prelazak granica te smanjenjem administrativnih, tehničkih i drugih vrsta prepreka olakšat će se održivi i povećani prometni tokovi robe. Poboljšanjem sigurnosti cestovnog prometa i daljnjim napretkom u pogledu sporazumâ o zajedničkom zračnom prostoru dodatno će se ojačati međusobna prometna povezanost.
14. Sigurnost opskrbe energijom povećat će se poboljšanim plinskim i elektroenergetskim vezama među partnerskim zemljama te između njih i EU-a. Inicijativom EU4Energy poduprijet će se viša razina učinkovitosti i transparentnosti energetske tržišta. Neprestana potpora pružat će se aktualnoj suradnji unutar Energetske zajednice, čime će se istočnim partnerima pomoći u ispunjavanju odgovarajućih obveza. U tom će kontekstu zajednička predanost i napredak u tom području biti vidljivi na temelju modernizacije ukrajinskog transportnog sustava za plin i njegova skladištenja, stavljanja strateškog južnog plinskog koridora u pogon i njegova daljnjeg širenja prema srednjoj Aziji, provedbe spojnog plinovoda Ungheni-Kišinjev i Hermanowice-Biljče-Volica, jačanja elektroenergetske povezanosti između Gruzije i Armenije, kao i uspostave uvjeta za moguću integraciju elektroenergetskih sustava Ukrajine i Moldove s europskom mrežom.

15. Odlučni koraci poduzet će se u svrhu postizanja niskougljičnog rasta otpornog na klimatske promjene, poboljšanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivim izvorima energije te smanjenja emisija stakleničkih plinova u skladu s Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama. Tim će se koracima obuhvatiti provedba akcijskih planova za održivu energiju i klimu putem programa „Sporazum gradonačelnika”, potpora MSP-ima u svrhu postizanja održive učinkovitosti, osiguravanje sinergije između programa EU4Business, EU4Energy i EU4Innovation, omogućavanje financiranja zelenih ulaganja, podupiranje pripreme nacionalnih strategija za smanjenje emisija stakleničkih plinova, kao i praćenje i provjeravanje nacionalnih emisija i izvješćivanje o njima te daljnji napor u razvoju nacionalnih politika za prilagodbu.
16. Zaštita okoliša, ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama pojačat će se poboljšanjem upravljanja vodnim resursima i prekograničnom suradnjom, uključivanjem okolišnih i klimatskih ciljeva u sektorske politike, razvijanjem stabilnog upravljanja okolišem i unaprjeđenjem svijesti o okolišu. Osigurat će se potpora za prijelaz na gospodarstvo koje je u većoj mjeri zeleno i kružno. Razvoj planova upravljanja riječnim slivovima, utvrđivanje okolišnih rizika za Crno more, razvoj zakonodavstva za strateške procjene okoliša i procjene učinka, poboljšani pristup podacima o okolišu i promicanje održivog iskorištavanja morskih živih resursa neki su od ključnih koraka u tom području.

17. Napredak u području mobilnosti promicat će se praćenjem neprestanog ispunjavanja mjerila za liberalizaciju viznog režima u Gruziji, Republici Moldovi i Ukrajini, razmatranjem, u dogledno vrijeme i ovisno o ispunjenju uvjeta, otvaranja dijaloga o liberalizaciji viznog režima s Armenijom i Azerbajdžanom, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti za sigurnu mobilnost kojom se dobro upravlja, među ostalim učinkovitom provedbom sporazumâ o pojednostavnjenju izdavanja viza i ponovnom prihvatu između stranaka, kao i sklapanjem sporazuma o pojednostavnjenju izdavanja viza i ponovnom prihvatu s Bjelarusom. I dalje će se pružati potpora pri provedbi postojećih partnerstava za mobilnost, među ostalim s ciljem poboljšanog upravljanja migracijama u partnerskim zemljama. Provedbom integriranog upravljanja granicama s pomoću modernizirane mreže graničnih prijelaza među partnerskim zemljama te između njih i država članica EU-a olakšat će se mobilnost, uz povećanje sigurnosti, te će se doprinijeti poboljšanju trgovinskih tokova.
18. Ulaganje u vještine, poduzetništvo i zapošljivost mladih znatno će se povećati, posebno s pomoću pojačanog „paketa za mlade” koji je EU predstavio u okviru inicijative EU4Youth, a koji će sadržavati novi program mobilnosti za mlade i ciljane aktivnosti putem planova za uključenost mladih s posebnim naglaskom na vodstvu, mobilnosti te kvaliteti formalnog i neformalnog obrazovanja. Mladež i mladi radnici imat će koristi od povećanih mogućnosti mobilnosti u okviru programa Erasmus+. Sudjelovanjem partnerskih zemalja u programima Erasmus+, Kreativna Europa, COSME i Obzor 2020. nove se prilike u vezi s mobilnošću otvaraju za sveučilišta, uprave, poduzeća, stručnjake, kulturne i audiovizualne operatore, mlade, studente i istraživače te se doprinosi razvoju kulturnih i kreativnih industrija. Pojačana suradnja u području programâ EU-a poduprijet će se prema potrebi i u skladu s relevantnosti.

19. Osnovat će se Europska škola za Istočno partnerstvo uzimajući u obzir aktivnosti država članica EU-a radi pružanja kvalitetnog obrazovanja učenicima iz partnerskih zemalja, povećanja njihovih prilika za obrazovanje i zapošljavanje, promicanja suradnje, multikulturnog razumijevanja, tolerancije, temeljnih vrijednosti, boljeg razumijevanja Europske unije i njezina angažmana u regiji te unaprjeđenja jezičnih vještina. Mreža sveučilišta partnerskih zemalja usmjerit će se na izvrsnost u poučavanju.
 20. Integracija istraživačkih i inovacijskih sustava Istočnog partnerstva i EU-a promicat će se putem nove inicijative EU4 Innovation s ciljem povećanja izgleda istraživača za zapošljavanje i razvoj karijere, financiranja istraživanja i inovacija na natjecateljskoj osnovi i poticanja partnerstava u istraživačkoj industriji. Angažman će biti usmjeren na to da relevantne partnerske zemlje dobiju potpun pristup svim programima financiranja Obzora 2020. za pojedinačne istraživače. Reformom nacionalnih javnih istraživačkih i inovacijskih sustava poboljšat će se rezultati i konkurentnost. Integracijom u paneuropsku mrežu GEANT koja povezuje sve nacionalne istraživačke i obrazovne mreže diljem Europe dodatno će se smanjiti digitalni jaz.
-

Kako bi se osigurala učinkovitost nove pojednostavnjene strukture Istočnog partnerstva i dosljednost njezina djelovanja, u skladu sa strateškim smjernicama utvrđenima na sastanku na vrhu i političkim smjernicama s ministarskih sastanaka, platforme su sada preustrojene kao međusektorski forumi u skladu s četirima ključnim područjima suradnje dogovorenima na sastanku na vrhu Istočnog partnerstva u Rigi 2015. Služit će kao sučelje između radnih skupina (u okviru kojih će se odvijati detaljne rasprave) i sastanaka visokih dužnosnika (na kojima će se pružati opće smjernice, uspostavljati sinergije i pratiti sveukupan postupak). Platformama će se pružati političko usmjerenje za rad radnih skupina te će se o tome izvješćivati na sastancima visokih dužnosnika. Ta struktura Istočnog partnerstva postat će operativna na temelju uključivog postupka usmjerenog na rezultate. EU i partnerske zemlje dogovorit će radni plan i metodologiju usmjerene na postizanje rezultata, posebice 20 ostvarivih ciljeva za 2020. Civilno društvo, među ostalim prema potrebi socijalni partneri i poslovna zajednica, u potpunosti će biti uključeno u obnovljeni postupak te u ostvarivanje navedenih ciljeva.
